

UVODNIK

U godini za nama štošta se promijenilo. Dijelom i Uredništvo *Arhivskoga vjesnika*. Za onima koji su iz njega otišli žalimo, druge, novopridošle, pozdravljamo, u nadi da će trajno biti aktivni kao u pripremama sveska koji zajedno urednički potpisujemo. Svim suradnicima zahvaljujemo – nadasve onima susretljivijima – svima pak čitateljima želimo ugodno druženje s *Vjesnikom*.

Na početku sveska donose se prošireni prilozi izlaganja na godišnjem savjetovanju Hrvatskog arhivističkoga društva s temom *Arhivi i stvaratelji arhivskoga gradiva*. Kategorizacijom stvaratelja arhivskoga gradiva bave se tri rada, za koje se može pretpostaviti kako će donekle pridonijeti uklanjanju nejasnoća, razmimoilaženja i različitih perspektiva iz kojih se vrednuje arhivsko gradivo u hrvatskoj praksi. Članak *Cilj i svrha kategorizacije stvaratelja* uvodi u povijest kategorizacije u nas, raspravlja o tri različita modela kategorizacije i naglašuje njezino značenje kao instrumenta akvizicijske politike arhiva. U članku *Izrada kategorizacije za tijela državne uprave* iscrpno se piše o kategorizaciji općenito, o inozemnim iskustvima te o zasad nedovršenoj kategorizaciji za tijela državne uprave u Hrvatskoj. Prilogom pak *Prinos kategorizaciji stvaratelja arhivskoga gradiva iz područja školstva i kulture* kroz nekoliko se primjera škola i muzeja s područja djelokruga Državnog arhiva u Rijeci nastoji dati viđenje kategorizacije arhivskoga gradiva kao kulturnoga dobra. Svojevrsan su odmak od strogoga propitivanja kategorizacije članak o arhivskoj službi u Lici odnosno o stvarateljima u nadležnosti našega najmlađega državnog arhiva (*Arhivi i stvaratelji: Državni arhiv u Gospiću*) te članak *Arhiv i nevladine neprofitne organizacije: nadzor na udrugama i akvizicijska politika*, u kojem se problematizira mogućnost nedokumentiranja znatnoga dijela društvenih zbivanja u 1990-ima, ako se odnos arhiva prema udrugama kao stvarateljima arhivskoga gradiva brzo i bitno ne promijeni. U bloku priloga o uredskom poslovanju, članak *MoReq i uredsko poslovanje* donosi prikaz podrijetla, sadržaja i ciljeva MoReq specifikacije elektroničkih sustava za upravljanje dokumentima, izrađene za potrebe Europske unije, s kratkim osvrtom na sadašnji sustav uredskoga poslovanja u hrvatskim javnim službama. Glavna pak tema članka *Prikaz projekta uredsko poslovanje: prijem i obrada akata. Izlučivanje gradiva u pismohrani* jest nadogradnja aplikacije s automatiziranim praćenjem izlučivanja gradiva u projektu automatiziranoga praćenja uredskoga poslovanja Grada Zagreba.

Iz područja povijesti institucija donosi se prilog o ustroju Hrvatskih državnih željeznica Nezavisne Države Hrvatske i djelokrugu pojedinih ministarstava u području prometa odnosno željeznica (*Ustroj Hrvatskih državnih željeznica 1941–1945*) te članak *Društveno–gospodarske reforme 1950–52. i njihov odraz na upravu Narodne Republike Hrvatske*, u kojem se analizira utjecaj političkih i normativnih promjena u Hrvatskoj na početku 1950-ih na funkcioniranje upravnih organa.

U ovom je svesku i članak *Postmoderna arhivistika: uvodna pitanja*, pionirski rad toga tipa na hrvatskom jeziku u kojem student arhivistike pokušava približiti neka razmatranja o arhivistici u okviru postmoderne, poglavito iz anglosaksonske teorije. Osim što pobuđuje pozornost samim uvođenjem teorijskih promišljanja na stranice *Vjesnika*, značenje je priloga i u propitivanju relacija arhivistike – prema znanju, tradiciji, tehnologiji i drugim pojmovima, što se čini bitnim za njezino buduće pozicioniranje u

sustavu znanja odnosno znanosti. Članak *Arhivi i elektronički zapisi–iskustva skandinavskih zemalja* donosi prikaz stanja zakonodavstva i određenih projekata na području upravljanja elektroničkim zapisima u Danskoj, Švedskoj i Finskoj. U prilogu o glagoljskim rukopisima župe Sv. Apolinara u Dubašnici na Krku objavljuje se vrijedan popis tamošnjih rukopisa te se izlaže ideja o okupljanju glagoljskih rukopisa svih krčkih župa na jednom mjestu, u »jedinstveni specijalizirani glagoljski arhiv«.

Nakanu uredništva da se u *Vjesniku* sustavno objavljuju bibliografije ljudi koji su životom, radom i pisanim prinosima zavrijedili takvu vrst pozornosti ovaj put ispunjava biobibliografski prilog o negdašnjoj voditeljici Središnjega laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva, Tatjani Puškadija-Ribkin.

U rubrici za koju se trajno želi da bude najtanja ponovno su čak tri priloga: oproštaji od negdašnjega ravnatelja Državnog arhiva u Osijeku Miroslava Kasabašića, od mladoga, tragično preminuloga kolege iz Hrvatskoga državnog arhiva Slavena Skoke te od dugogodišnjega djelatnika Hrvatske kinoteke Zorana Lhotke.

Od ovoga broja uvodi se rubrika Prinove arhivskoga gradiva u Hrvatskom državnom arhivu. Prestankom izlaženja periodika *Bulletin* 1997, Arhiv je prestao objavljivati popis novozaprimljenoga gradiva. Polazi se s prinovama za posljednje dvije godine (2002-2003), jer je gradivo zaprimljeno 1998-2001. uklopljeno u postojeće arhivske fondove i zbirke, arhivistički sređeno ili popisano. Vjeruje se da će korisnicima, poglavito znanstvenicima, podatci koji se donose biti dragocjeni. Nastavlja se pak informiranje o izdavaštvu Hrvatskoga državnog arhiva, koji je tijekom protekle godine objavio nekoliko novih, vrijednih knjiga.

Donosimo i dugo očekivane kriterije za ocjenu znanstvenih i stručnih radova iz arhivske struke. Vjerujemo da će objavljivanje Pravilnika, prema kojemu će Povjerenstvo Hrvatskog arhivskog vijeća rješavati zamolbe za dodjelu zvanja višega arhivista i arhivskoga savjetnika, pridonijeti uklanjanju dosadašnjih dvojbi.

Naposljetku isprika kolegici Ivani Prgin: u prošlom broju omaškom nije navedena kao prevoditeljica *Preporuka Međunarodnog arhivskog vijeća i UNESCO-a o važnosti arhiva i upravljanja dokumentima u razvoju globalnog informacijskog društva i očuvanju njegove memorije*.

Uredništvo